

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.21.008.02

Inventaris van het archief van D.H. Chassé

Versie: 13-04-2020

R. Fruin

Nationaal Archief, Den Haag 1922

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
Verwante archieven.....	8
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 9
I. Chassé's vader.....	9
II. Chassé in dienst der Fransche republiek.....	10
III. Chassé in Bataafschen en Hollandschen dienst.....	11
IV. Chassé in dienst van het Fransche keizerrijk.....	13
V. Chassé in Nederlandschen dienst.....	14
VI. Chassé's adjudant.....	18

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 068 D.H. Chassé [Aanwinst 1922]

Periodisering:

archiefvorming: 1749-1841

oudste stuk - jongste stuk: 1749-1841

Archiefbloknummer:

C22328

Omvang:

47 inventarisnummer(s); 0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands, enkele zijn in het Frans en in het Engels

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

David Hendrik Chassé (1765-1849)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

David Hendrik Chassé (1765-1849) diende in het leger van achtereenvolgens de Patriotten, de Bataafse Republiek, het Koninkrijk Holland, het Franse Keizerrijk en het Vereenigd Koninkrijk. Het archief bevat stukken die zijn opgemaakt uit hoofde van de verschillende functies in zijn militaire loopbaan. In het archief bevinden zich o.a. stukken betreffende de verdediging en later overgave van de citadel van Antwerpen (geleid door Baron Chassé) tijdens de Belgische opstand, en brieven van de hertog van Wellington en prins Frederik.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 068 D.H. Chassé [Aanwinst 1922],
nummer toegang 2.21.008.02, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Chassé suppl. 1, 2.21.008.02, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

David Hendrik Chassé (Zie over hem: Het leven en de krijgsverrichtingen van David Hendrikus baron Chassé, door W. J. del Campo, genaamd Camp - schoonzoon van jhr. De Boer - ('s-Hertogenbosch, 1849) werd 18 Maart 1765 te Tiel geboren en overleed als gepensioneerd generaal der infanterie 2 Mei 1849 te Breda. Koning Lodewijk verleende hem 1 Juli 1810 den titel van baron, en 30 Juni 1811 werd hij door keizer Napoleon tot baron de l'Empire verheven. Tot den Nederlandschen adel heeft hij nooit behoord, hoewel hij in officieele stukken als baron pleegt te worden betiteld.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De hierachter vermelde stukken betreffende Chassé zijn afkomstig uit de autographencollectie van wijlen den heer Beeldsnijder van Voshol, die door banden van vriendschap verbonden was aan Chassé's adjudant en rechterhand jhr. De Boer, en door diens tusschenkomst de meeste der hierachter beschreven stukken zal hebben ontvangen. Men houde bij de beoordeeling der collectie in het oog, dat het Beeldsnijder geenszins te doen was om de voornaamste papieren, die het leven en de lotgevallen van Chassé het best deden uitkomen, te bewaren, maar dat hij de stukken eigenlijk alleen bewaard heeft, ter wille van de handteekeningen. Vandaar het onsamenhangende der verzameling.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Zie ook toegang 2.21.008.68

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. CHASSÉ'S VADER.

Carel Johan Chassé, geboren in 1724, gestorven in 1792, de vader van David Hendrik, was, evenals zijn beroemde, zoon. militair. Hij bracht het tot den rang van majoor.

1

Akten van aanstelling van Carel Johannes (of Johan) Chassé tot sous-lieutenant in de compagnie van kapitein Koppel en in die van majoor Godin.
1749 en 1754

2 stuks

II. CHASSÉ IN DIENST DER FRANSCHÉ REPUBLIEK.

In 1787 moest Chassé, die in het leger der patriotten gediend had, het land verlaten. Den 10den juli 1788 werd hij tot luitenant in het Fransche leger benoemd, 8 Augustus 1792 werd hij tot kapitein bevorderd, waarop 5 November 1793 zijne aanstelling tot luitenant-kolonel volgde. Als kommandant van het derde bataillon der lichte infanterie, behoorende tot de brigade van Daendels, nam hij deel aan den veldtocht van de armée du Nord in België en Nederland. In 1795 na de omwenteling ging hij in den dienst der Bataafsche republiek over.

- 2** Militaire orders, ontvangen, door Chassé als kommandant van het 3de bataillon van de halve brigade lichte infanterie (jagers), behoorende tot de armée du Nord.
1794 15 stuks in omslag
- 3** Verslag van eene ontmoeting tusschen eenige jagers, behoorende tot het 5de bataillon van de halve brigade lichte infanterie, en eenige boeren.
1794 1 stuk in omslag
Het stuk is o. a. geteekend door "Chassé chef do bataillon".
- 4** Brief van De Winter aan Chassé, chef van het 3de bataillon lichte infanterie, te Hillegom over het bezorgen van eene aanstelling aan (L. G.) Visscher.
1795 1 stuk in omslag

III. CHASSÉ IN BATAAFSCHEN EN HOLLANDSCHEN DIENST.

In 1795 in Bataafschen krijgsmacht overgegaan met den rang van luitenant-koloniel, werd Chassé belast met het kommando van het tweede bataillon jagers, als hoedanig hij in 1799 en 1800 aan den veldtocht in Duitschland deelnam. Den 24 Juni 1803 werd hij tot kolonel bevorderd. In 1805 en 1806 kommandeerde hij het regiment lichte infanterie in den veldtocht tegen Oostenrijk. Koning Lodewijk benoemde hem 6 October 1806 tot generaal-majoor; als zoodanig maakte hij de inbezitting van Oost-Friesland mede. In 1808 ontving hij het kommando over de Hollandsche troepen in Spanje. Hij bekleedde die functie, toen ons land bij Frankrijk werd ingelijfd.

- 5** Militaire orders en brieven, ontvangen door luitenant-kolonel Chassé, commandant van het 2de bataillon jagers.
1795-1799 7 stuks in omslag
- 6** Extract uit de resolutiën van het comité tot de algemeene zaken van het Bondgenootschap te lande betreffende de kapotten van de jagers.
1797 1 stuk in omslag
Het extract is geadresseerd aan het 2de bataillon jagers.
- 7** Attestatie van luitenant-kolonel Chassé, kommandeerende het 2de bataillon jagers, omtrent het. gedrag van kapitein Joh. Nobel, gegeven ten verzoeken van den auditeurmilitair Ketje.
1798 1 stuk in omslag
- 8** Proces-verbaal van de nominatie van twee cadets om daaruit een luitenant te kiezen en van de verkiezing van een luitenant uit de beide genomineerde cadets.
1799 1 stuk in omslag
Luitenant-kolonel Chassé nam aan de verkiezing deel en teekende het proces-verbaal.
- 9** Militaire orders, ontvangen door kolonel Chassé, achtereenvolgens kommandant der stad Haarlem, kommandant der stad Amsterdam, kommandant van het kamp bij Beverwijk en kommandant van den linkervleugel van de 2de brigade te Alkmaar,
1804 7 stuks in omslag
- 10** Militaire orders en brieven, ontvangen door kolonel Chassé, kommandant van het regiment Bataafsche lichte infanterie te velde,
1805 en 1806 3 stuks in omslag
- 11** Stukken, betrekking hebbende op de beschuldigingen, uitgebracht tegen eenige jagers van het regiment van kolonel Chassé.
1806 2 stuks in omslag
- 12** Order van kolonel Chassé, kommandant van het regiment lichte infanterie voor den luitenant Cailliou om met een detachement van

-
- Breda te marcheeren naar 's-Gravenhage om daar de garde van den raadpensionaris aan te vullen.
1806 1 stuk in omslag
- 13** Militaire orders van generaal-majoor Carteret, chef van den generalen staf, aan generaal-majoor Chassé in zijn kwartier-generaal te Hameln.
1807 2 stuks in omslag
- 14** Brief van den generaal-majoor Chassé aan den generaal-majoor kommandant van de voorhoede van het leger Crass, met advies om met zijne troepen niet kwartier te nemen te Varel maar in de voogdij Jahde.
1807 1 stuk in omslag
- 15** Marschorder, gegeven door generaal-majoor. Chassé, als kommandant der Hollandsche troepen in Spanje.
1809 1 stuk in omslag

IV. CHASSÉ IN DIENST VAN HET FRANSCHKE KEIZERRIJK.

Chassé ging in 1810 met den rang van brigade-generaal bij het Fransche leger over, en verliet met zijne troepen in 1813 Spanje om in Frankrijk terug te trekken. Na den val van het keizerrijk werd de titel brigade-generaal in dien van maréchal de camp veranderd. Chassé droeg hem slechts kort; wel werd hij nog 6 December 1814 door de Fransche regeering bij zijn ontslag uit den Franschen Krijgdsdienst bevorderd tot luitenant-generaal, maar reeds sinds 31 Juli 1814 was hij in Nederlandschen krijgdsdienst overgegaan.

- 16** Brief van den prins vice-connétable, majoor-generaal van het groote leger Berthier aan den brigade-generaal baron Chassé, kommandant van de brigade van de divisie Boyer te Troies, over de soldij der troepen.
1814 1 stuk in omslag
- 17** Overzicht van de ontvangsten en uitgaven voor het transport van de 2de brigade van de 9de divisie van Agen naar Nagis, opgesteld door den maréchal de camp baron Chassé.
1814 1 stuk in omslag
- 18** Staat van het personeel van de 2de brigade van de 9de divisie bij haar vertrek uit Spanje en bij hare aankomst bij het groote leger, opgemaakt door den maréchal de camp baron Chassé.
1814 1 stuk in omslag

V. CHASSÉ IN NEDERLANDSCHEN DIENST.

Chassé keerde in 1814 weder in den vaderlandschen krijgsveldtocht terug met den rang van luitenant-generaal. Hij werd toen benoemd tot kommandant van het eerste militaire arrondissement te Leuven. Den veldtocht van 1815 maakte hij als kommandant der derde divisie mede. Later, sinds 1819, was hij kommandant in het 4de groote militaire kommando, dat gevestigd was te Antwerpen. Als zoodanig had hij de citadel eerst tegen de oproerige Belgen, later tegen de Franschen te verdedigen, totdat hij haar 23 December 1832 aan de laatsten moest overgeven. Hij had toen den rang van generaal der infanterie, die hem 29 Juli 1831 was verleend. Tijdens zijne krijgsgevangenschap hield Chassé te St. Omer verblijf. In Juni 1833 keerde hij met zijne troepen naar het vaderland terug. Hij vestigde zich te Bergen op Zoom, totdat hij 27 Januari 1834 tot opperbevelhebber der vesting Breda werd benoemd. Den 14 Juli 1839, bij de opheffing der vesting, werd hij ontslagen en gepensioneerd. Den 18 October 1839 tot lid der Eerste Kamer benoemd, nam hij nimmer aan de beraadslagingen deel. Hij bedankte voor die functie in 1848 en overleed het volgende jaar.

- 19** Brief van den luitenant-generaal baron Tindal, inspecteur-generaal der infanterie, belast met de "administration de la guerre" in België, aan den luitenant-generaal Chassé, kommandant van het eerste militaire arrondissement te Leuven, over de toezending van een staat der Belgische militairen, die uit Frankrijk zijn teruggekeerd.
1815 1 stuk in omslag
- 20** Bewijs van ontvangst van eene missive van luitenant-generaal Chassé, geteekend door prins Frederik der Nederlanden. (1815.) Met aangebrachte verklaring omtrent de authenticiteit van den majoor-adjudant De Boer.
1827 1 stuk in omslag
- 21** Brief van R. Fagel, Nederlandsch gezant te Parijs, aan luitenant-generaal Chassé, kommandant van de eerste divisie der Nederlandsche troepen, over de verplaatsing van 's Konings kunstkabinet uit Parijs naar Nederland.
1815 1 stuk in omslag
- 22** Marschorder van de Koninklijke Nederlandsche armee, gegeven uit het hoofdkwartier te Parijs.
1815 1 stuk in omslag
Gedrukt bij Del Campo, A. w., tusschen blz. 70 en 71.
- 23** Brief van den luitenant-generaal Cort Heyligers, kommandant van het tweede militaire arrondissement, aan den luitenant-generaal Chassé, kommandant van de 3de divisie van de mobile armee, over de verplaatsing van troepen.
1816 1 stuk in omslag
- 23A** Ingekomen brief van het generaal commando van het hoofdkwartier in Maastricht bij Chassé, kommandant van de

Tweede divisie Infanterie in Brussel, over door prins Frederik te verrichten inspecties.
26 september 1817

- 24** Dagorder van den luitenant-generaal Chassé, kommandant in het 4de generaal kommando, over de indeeling van het leger en de benoeming van officieren.
1818 1 stuk in omslag
- 25** Brieven, ontvangen door den luitenant-generaal baron Chassé, kommandant in het 4de groot militair commando en de citadel van Antwerpen,
1827-1831 8 stuks in omslag
- 26** Proclamatie van den prins van Oranje en prins Frederik der Nederlanden over maatregelen om de rust in de stad Antwerpen te handhaven. (Afschrift.)
30 Augustus 1830 1 stuk in omslag
- 27** Stukken betreffende het bombardement van Antwerpen en den daarop gevolgd wapenstilstand.
1830 5 stuks in omslag
- 28** Brief van den luitenant-generaal Chassé aan den heer E. Marchan te Amsterdam om hem dank te zeggen voor de toezending van een gedicht. Met een gedrukt gedicht van G. van Enst Koning van 1 november 1830, gericht aan Chassé.
1830 2 stukken in omslag
Het is zeer de vraag of deze stukken tot het archief van Chassé hebben behoord. Volgens een met potlood gestelde aantekening zou de brief in het eigenhandig handschrift van Chassé zijn. Dat schijnt echter niet juist. In elk geval is de brief niet getekend. Het gedrukte gedicht is in 2010 toegevoegd.
- 29** Stukken betreffende de verdediging van de citadel van Antwerpen in 1831.
2 stuks (gedeeltelijk gedrukt) in omslag
- 30** Stukken betreffende de bevordering van baron Chassé tot generaal der infanterie.
1831 2 stuks in omslag
- 31** Brieven, ontvangen door den generaal der infanterie baron Chassé, opperbevelhebber van de citadel van Antwerpen.
1831 en 1832 4 stuks in omslag
- 32** Akte van overgave van de citadel van Antwerpen, de er onder behorende forten en het Nederlandsche eskader op de Schelde voor Antwerpen, door den generaal der infanterie baron Chassé aan maarschalk graaf Gérard. Met 2 afschriften en andere stukken,

tot de overgave betrekkelijk.

1832

4 stuks in omslag

33

Brief van maarschalk graaf Gérard aan den generaal der infanterie baron Chassé, houdende aanbieding van ontslag van hem en alle zijne troepen uit de krijgsgevangenschap, mits zij zich verbinden niet tegen Frankrijk en België te zullen dienen. (Afschrift.)

1832

1 stuk in omslag

Gedrukt: Del Campo, A. w. blz. XLIII.

34

Rapport over de inneming van de lunette St. Laurent (13 December 1832), uitgebracht door den (toen krijgsgevangen) luitenant der 10de afdeeling infanterie Boers.

1833

1 stuk in omslag

35

Brieven ontvangen door den generaal der infanterie baron Chassé tijdens zijne krijgsgevangenschap te St.-Omer.

1833

5 stuks in omslag

36

Brief van den minister van Oorlog hertog van Dalmatië aan generaal baron Chassé, waarin hij hem zijne bevrijding uit de krijgsgevangenschap mededeelt. Met brieven van Chassé aan den minister en aan maarschalk graaf Gérard, waarin hij de teruggave van het bij de capitulatie van de citadel overgegeven vaandel van het 10de regiment vraagt. (Afschriften.)

1833

3 stuks in omslag

37

Brief van den secretaris der Britsche ambassade te Brussel aan generaal baron Chassé ter begeleiding van een brief van den hertog van Wellington aan dezen, waarin de hertog de verdienste van Chassé bij de verdediging van de citadel erkent.

1833

2 stuks in omslag

38

Brieven van prins Frederik der Nederlanden en den prins van Oranje aan den generaal der infanterie baron Chassé te Bergen op Zoom, houdende dankbetuiging voor een toegezonden gedenkpenning. Hierbij afschrift van een brief van den directeur-generaal van Oorlog De Eerens aan Chassé, houdende toezending namens den Koning van eenige exemplaren van gedenkpenningen, geslagen op het bombardement van Antwerpen in October 1831 en op de verdediging der citadel in December 1832.

1833

3 stuks in omslag

39

Brieven, ontvangen door den generaal der infanterie baron Chassé, als opperbevelhebber der vesting Breda.

1834-1839

3 stuks in omslag

40

Brief van koning Willem II aan den generaal der infanterie baron Chassé, houdende dankbetuiging voor zijn schrijven bij 's Konings

komst tot den troon.
1840

1 stuk in omslag

41

Brief van den directeur-generaal van oorlog List aan den gepensioneerden generaal der infanterie baron Chassé, houdende mededeeling, dat de Koning bezwaar maakt terug te komen op zijn besluit, waarbij het pensioen van generaal Chassé tot f 4000 's jaars wordt teruggebracht.
1841

1 stuk in omslag

VI. CHASSÉ'S ADJUDANT.

Hybo Everdes de Boer, geboren 11 Februari 1776 te Emden, overleden te Breda 30 Januari 1838, trad 15 Juni 1795 als soldaat in dienst der Bataafsche republiek en werd 17 Augustus 1802 tweede luitenant. De Spaansche veldtochten maakte hij onder Chassé mede. In 1815 werd hij als kapitein-adjutant aan dien bevelhebber toegevoegd, en na 16 Juni 1817 tot majoor te zijn bevorderd, werd hij opnieuw nauw aan generaal Chassé verbonden door zijne benoeming 29 December 1826 tot adjudant van het vierde groot militair kommando met den zetel Antwerpen. Don 23 October 1830 werd hij tot luitenant-kolonel bevorderd. Als zoodanig maakte hij hot beleg der citadel mede, waarbij hij zich dermate onderscheidde, dat hij 2 Februari 1833 in den Nederlandschen adel verheven werd met het praedicaat "jonkheer". In 1831 werd hij weder te Breda onder Chassé geplaatst en daar in Februari tot kolonel bij den generalen staf bevorderd. Hij overleed 30 Januari 1838.

- 42** Getuigschriften van goed gedrag als militair voor den luitenant De Boer, gegeven door luitenant-generaal Dumonceau, 1804, en door luitenant-generaal Gratien.
1807 2 stuks in omslag
- 43** Brief van Ralph Abercrombie, Engelsch commissaris te Brussel, aan (luitenant-)kolonel (De Boer?), houdende dankzegging voor de toezending van het portret van generaal Chassé.
1831 1 stuk in omslag
- 44** Brieven, ontvangen door luitenant-kolonel De Boer, houdende danbetuiging voor van hem ontvangen herinneringen aan Van Speyk en aan het beleg van de citadel van Antwerpen.
1831-1833 3 stuks in omslag
- 45** Brief van baron Chassé aan jhr. Beeldsnijder van Voshol over den jongen De Boer.
1835 1 stuk in omslag
Bedoeld is de eenige zoon van den kolonel, jhr. Désiré Henri Hyacinthe Hector de Boer, geboren 2 October 1819, overleden te Breda 30 September 1839. Eigenaardig is, dat in dit schrijven wel van mevrouw De Boer, maar niet van den kolonel gesproken wordt, zoodat die door ziekte niet in staat schijnt te zijn geweest zich met de zorgen voor zijn zoon in te laten.
- 46** Ingekomen brief van de vice-admiraal J.C. Koopman aan de chef-staf van generaal Chassé.
1833 1 stuk